

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/41524,ul-Danka-Wincentego.html>
2021-09-25, 07:38

ul. Danka Wincentego

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ul. Wincentego Danka **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Wincenty Danek (1907-1976) - aktywista partii komunistycznej, działacz stalinowskich struktur oświatowych, rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Krakowie.

Urodził się w Sierszy, jego ojciec był urzędnikiem. Do szkoły w Sierszy zaczął uczęszczać w 1913 r. W 1918 r. został uczniem Gimnazjum im. Henryka Sienkiewicza w Krakowie. Maturę zdał w 1926 r. Studiował polonistykę na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Dodatkowo zapisał się na studium pedagogiczne. Następnie rozpoczął służbę wojskową w Krakowie. W 1934 r. otrzymał stopień doktora filozofii. W latach trzydziestych XX w. pracował w szkołach jako nauczyciel. Należał wówczas do Związku Nauczycielstwa Polskiego.

Po wybuchu wojny zatrudniony był w kamieniołomach, a także w niemieckim Urzędzie Pracy (Arbeitsamt) w Krzeszowicach przy pracach kancelaryjnych. Od 1942 r. współpracował z komórkami komunistycznej PPR w Krzeszowicach.

W styczniu 1945 r., po wkroczeniu do Krzeszowic Armii Czerwonej, zapisał się formalnie do PPR. Został też aktywistą komunistycznej organizacji młodzieżowej Związek Walki Młodych (ZWM), a w lutym 1945 r. objął w nim funkcję kierowniczą. Do 1947 roku pracował w Krzeszowicach w szkole średniej, organizując w niej struktury ZWM.

Jednocześnie rozwijała się jego kariera jako działacza partii komunistycznej. W marcu 1946 r. został członkiem Komitetu Miejskiego PPR w Krzeszowicach, a ponadto z ramienia PPR był przewodniczącym tamtejszej Miejskiej Rady Narodowej. Zarówno w czasie fałszowania przez komunistów tzw. głosowania ludowego w 1946 r., jak i podczas fałszowania wyborów w styczniu 1947 r., jako zaufany działacz PPR był przewodniczącym krzeszowickiej Obwodowej Komisji Wyborczej.

Na przełomie 1947 i 1948 r., w związku z przeniesieniem do Krakowa, przestał pełnić funkcję przewodniczącego MRN w Krzeszowicach. W okresie intensywnej budowy systemu stalinowskiego dzięki rekomendacji partii komunistycznej mianowano go dyrektorem Gimnazjum i Liceum im. Tadeusza Kościuszki w Krakowie. Jednocześnie we wrześniu 1947

roku został naczelnikiem wydziału w krakowskim Kuratorium Oświaty, pół roku później zaś zastępcą przewodniczącego Okręgowej Komisji Dyscyplinarnej przy Kuratorium. Po powstaniu PZPR pozostał aktywistą partyjnym i nadal awansował, obejmując stanowisko kuratora oświaty. Jako zdeklarowany ateista współuczestniczył w przejmowaniu przez stalinowskie państwo kościelnych szkół i zakładów wychowawczych, a także przyczyniał się do usuwania z palcówek oświatowych duchownych, którzy pracowali w nich jako katecheci. We wrześniu 1950 r. został kierownikiem Wydziału Oświaty Wojewódzkiej Rady Narodowej w Krakowie. Zarówno w Kuratorium, jak i w Wydziale Oświaty był aktywnym członkiem Podstawowej Organizacji Partyjnej PZPR. Sprzyjał wprowadzaniu sowieckich wzorców edukacji dzieci i młodzieży w duchu materialistycznym.

W latach 1949–1950 był członkiem różnych stalinowskich gremiów propagandowych, w tym przewodniczącym Komitetu Obrony Pokoju i członkiem Wojewódzkiej Komisji do Spraw Walki z Analfabetyzmem. Pełnił też funkcję przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej do spraw egzaminu państwowego z zakresu samokształcenia ideologicznego.

Następnie przeniesiony został do Wyższej Szkoły Pedagogicznej. Był aktywistą uczelnianej POP PZPR. Od listopada 1954 r. pełnił funkcję II sekretarza Komitetu Uczelnianego PZPR. Ponownie zaczął działać w ZNP. W kwietniu 1953 r. został powołany na stanowisko przewodniczącego Komisji Przydziału Pracy dla Absolwentów WSP w Krakowie. Prowadził kursy formacyjne i organizował odczyty ideologiczne dla pracowników tej uczelni. W latach 1954–1955 otrzymał tytuł docenta. Jako zasłużony działacz partyjny został mianowany na stanowisko rektora WSP (zastępując podczas nieobecności ówczesnego rektora). Wykorzystując swoją pozycję w PZPR, przyczynił się do zarzucenia planów likwidacji WSP i został jej rektorem.

Po 1956 r. deklarował się jako zwolennik polityki Władysława Gomułki, jako rektor WSP wpisując się w antyklerykalną politykę państwa. Zabiegom wokół budowy nowego gmachu uczelni towarzyszyło sięganie po stalinowskie metody przejmowania własności Kościoła. Nie zgodził się na zwrot lokali należących do sióstr urszulanek, zabranych im przez państwo w okresie stalinizmu. Jednocześnie wymusił na KW PZPR decyzję o zaborze części budynku Seminarium Duchowego (w którym zorganizowano akademik). W 1957 r. został członkiem Komisji Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego do spraw dydaktyki na studiach zaocznych.

Zgodnie ze stanowiskiem Komitetu Uczelnianego PZPR, w 1959 r. ponownie został rektorem WSP (funkcję tę pełnił do 1971 r.). Starając się przeciwdziałać planom likwidacji uczelni, podkreślał wysoki stopień upartyjnienia jej kadry oraz sukcesy w indoktrynacji politycznej studentów i promowaniu światopoglądu ateistycznego.

Jako rektor WSP w pełni popierał realizowane przez partię komunistyczną kampanie ideologiczne. W reakcji na list biskupów polskich do biskupów niemieckich angażował się w organizację masówek potępiających polski Episkopat. Sprzeciwiał się również udziałowi studentów WSP w pielgrzymce do Częstochowy z okazji Milenium Chrztu Polski.

W 1967 r. został za zgodą władz PRL członkiem Komisji do Spraw Kształcenia Nauczycieli w Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Po rezygnacji z funkcji rektora WSP (1971) został dyrektorem Instytutu Filologii Polskiej.

Zmarł w sierpniu 1976 r.

(MKLKr)